

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

KLAGE FRA A V/ADVOKAT B PÅ SORENSKRIVER C, X TINGRETT. SAK NR 09/04.

Tilsynsutvalget for dommere har i møte 3. mai 2004 truffet vedtak i ovennevnte klagesak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Anne Lise Rønneberg, leder, Jon Høyland, Trine Buttingsrud Mathiesen, Wenche Frogn Sellæg og Helen Bjørnøy. Sistnevnte møtte som vararepresentant for Halvor Kjølstad, som hadde gyldig forfall.

Ved brev av 30. januar 2004 har advokat B p.v.a. A inngitt klage på sorenskriver C, X tingrett. Klagen gjelder dels misnøye med skifterettens behandling av dødsboet etter klagerens søster, dels sorenskriverens opptreden overfor henvendelser fra avdødes hjelpeverge etter dødsfallet. Klagen er forelagt sorenskriver C til uttalelse.

Klager har i hovedsak anført følgende:

Klagers søster hadde den 20. august 1999 skrevet testament hvor hun tilbakekalte tidligere testament og innsatte sin nevø og dennes sønn som enearvinger. Kort tid etter, den 17. september samme år, var det blitt oppnevnt hjelpeverge for henne, idet det ble lagt til grunn at hun ikke lenger kunne ivareta sine anliggender, jf vergemålsloven § 90a. Søsteren avgikk ved døden vinteren 2003, og allerede dagen etter begravelsen, den 3. desember 2003, ble det etter begjæring utstedt skifteattest til de privat skiftende arvinger.

Med sitt kjennskap til hjelpevergeoppnevningen i 1999, testamentets innhold og arvingenes tydelige hastverk med å overta boet til privat skifte, var det kritikkverdig av skifteretten å behandle boet så raskt uten å bruke tilstrekkelig tid på å innhente opplysninger fra i alle fall hjelpevergen.

Det er beklagelig at det ikke er etablert rutiner for behandling av dødsfall i forhold til hjelpeverger, slik at disse underrettes eller gis mulighet for å gi informasjon til skifteretten i forbindelse med dødsfall.

Da hjelpevergen henvendte seg til skifteretten den 5. desember 2003, ønsket han å overlevere de dokumenter han hadde, bl.a. et tidligere testament, og gi nærmere opplysninger om avdøde og boets situasjon. Han ble imidlertid avvist og foreholdt at skifte var gjennomført og attest utstedt. Ytterligere samtale ble avvist. Han reagerte sterkt på måten han ble avvist på. Han opplevde å bli møtt med en uhøflig og unødvendig brysk opptreden fra sorenskriverens side, noe som opplevdes som underlig ettersom han jo i sin tid var oppnevnt som hjelpeverge av X skifterett.

Innklagede – sorenskriver C – har i hovedsak anført:

Når det gjelder utstedelse av skifteattest til arvingene bemerkes følgende: Domstolene har ikke noe system som forteller at det har vært oppnevnt hjelpeverge for en avdød, og det er heller ingen ordninger som ”kobler inn” eventuelle hjelpeverger i forbindelse med dødsfall. Hjelpevergens rolle er under enhver omstendighet utspilt i og med dødsfallet, og dersom han har krav eller besitter dokumenter for øvrig, er det arvingene som er rette adressat. I denne saken henvendte arvingene seg på domstolens kontor med en kopi av avdødes testament, med forespørsel om videre fremgangsmåte. Det ble på ordinært vis utlevert skjema for gjeldsovertagelse, og da dette ble innlevert i undertegnet stand ble skifteattest utferdiget. Det har med andre ord ikke vært noen ”behandling” av dødsboet, det er overlatt til privat skifte på ordinær måte.

Sorenskriveren husker ingen detaljer fra den aktuelle telefonsamtalen 5. desember 2003, men det er riktig at den fant sted. Den saksbehandler ved kontoret som opprinnelig fikk henvendelsen, mener at telefonen ble oversatt til sorenskriveren slik praksis er når personalet fra tid til annen blir kritisert eller for øvrig opplever den som ringer som vanskelig eller provoserende.

Imidlertid skal enhver henvendelse behandles korrekt og med høflighet. Det beklages derfor at han eventuelt ikke var så høflig som situasjonen tilsa. Selv etter mottagelsen av klagen, er det vanskelig å forstå noe annet enn at telefonsamtalen gikk ut på å kritisere saksbehandleren for behandlingen av saken, en behandling som verken hun eller sorenskriveren kan se var uvanlig, uriktig eller ukorrekt.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstoloven § 238 annet ledd annen setning. Ingen av partene har heller bedt om dette.

Innledningsvis bemerkes at utvalget kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf domstoloven § 236 første ledd.

Det fremgår av sorenskriverens redegjørelse at man, i forbindelse med utstedelse av skifteattest, har gått frem som man skal ved slike begjæringer. Man har mottatt arvingenes underskrevne erklæring om overtakelse av arv og gjeld, og da skal domstolen utstede skifteattest. Det er ikke skifteretten, men avdødes etterlatte, som eventuelt må bestride testamentets gyldighet gjennom søksmål mot arvingene, dersom man mener at det er grunnlag for dette.

Når det gjelder klagen over sorenskriverens opptreden, skriver hjelpevergen i brev av 22. februar 2004 til klagers advokat bl.a. følgende om dette:

”... Jeg presenterte meg og forsøkte å fremføre mitt anliggende, men ble stadig avbrutt med en brysk tone –hvordan har du kommet fram til meg – dette må du ta opp med skifterettens personer – jeg kan ikke ha oversikt over alle saker – du får sende dette skriftlig, jeg har ikke tid til å høre på dette. Jeg prøvde på en seriøs måte å fortelle om min samtale med Vikersveen tidligere på dagen og ønsket bare å få høre om ikke skifteretten ville se testamentet i bankboksen. Etter flere uhøflige avbrudd i samtalen innrømmer jeg at jeg til slutt ble sint og spurte hvordan en sorenskriver kunne tillate seg å være så arrogant og uhøflig overfor et spørsmål som ble fremsatt i en høflig tone. Resten av samtalen ble selvfølgelig mislykket. Som hjelpeverge satt jeg igjen med et underlig inntrykk. Jeg var jo oppnevnt som hjelpeverge

av X Skifterett. Når jeg forsøker å gi opplysninger om forhold som jeg trodde angikk skifteretten, hadde jeg inntrykk av å møte muren.”

I tilknytning til foranstående har hjelpevergen understreket at hans forutgående samtale med domstolens saksbehandler hele tiden hadde foregått i en vennlig tone, han hadde derfor ingen foranledning til å klage på henne.

Etter at sorenskriver C i forbindelse med klagesaken har mottatt foranstående, har han i brev 15. mars 2004 skrevet direkte til hjelpevergen og uttalt følgende i tilknytning til telefonsamtalen:

”Jeg husker ikke hvordan ordene falt i telefonsamtalen som fant sted eller at De oppga å representere noen. Det går imidlertid fram at De satt igjen med ”et underlig inntrykk”, og at De ble både irritert og indignert. Slik skal det ikke være. Jeg finner derfor med dette å burde beklage forholdet direkte overfor Dem.”

Tilsynsutvalget bemerker at partene synes uenige både om foranledningen til telefonsamtalen, og om hvorledes samtalen forløp. Utvalget vil ikke se bort fra at det har vært en kommunikasjonssvikt, som iallfall delvis forklarer den tvist eller uenighet som har oppstått. Under enhver omstendighet synes det klart at hjelpevergen ikke har vært fornøyd med de opplysninger han har fått hos vedkommende saksbehandler, ettersom han fant det nødvendig å kontakte sorenskriveren selv. Og sorenskriveren synes å ha oppfattet henvendelsen som en uberettiget klage på saksbehandleren.

På bakgrunn av sorenskriverens egne uttalelser, herunder brevet av 3. mars til hjelpevergen, vil utvalget ikke se bort fra at sorenskriveren nok ikke har tatt seg tilstrekkelig tid til å høre på hjelpevergens henvendelse, og at han følgelig har opptrådt mer bryskt og avvisende enn han burde. Det er likevel uklart hva som var den direkte foranledningen til kommunikasjonssvikten, og utvalget har ikke andre redegjørelser å bygge på enn samtalepartenes egne opplysninger. Etter en samlet vurdering kan utvalget ikke se at det foreligger tilstrekkelig grunnlag for disiplinærtiltak mot sorenskriver C.

Etter dette fatter Tilsynsutvalget for dommere slikt enstemmig
vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor sorenskriver C.

* * * * *

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Partene i saken kan bringe utvalgets vedtak inn for tingretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om vedtaket. Det vises nærmere til domstoloven § 239.